

Albert Villanueva Tovar

Alluvió fatal

*Accèssit de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1996

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Col·lecció Binària · Premis Castellitx

PCI996-N-A-0125-0080

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC1996-N-A-0125-0080

© del text: Albert Villanueva Tovar

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2019

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró

Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida

C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)

Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79

ajuntament@ajalgaida.net

premiscastellitx@ajalgaida.net

biblioteca@ajalgaida.net

www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Albert Villanueva Tovar

Alluvió fatal

*Accèssit de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1996

La narració *Al·luvió fatal o quan la natura es desferma colèricament*, d'Albert Villanueva Tovar fou guardonada amb un Accèssit la Rosa d'Or de la Pau al xx Premi de Narració Curta del Certamen Literari de Castellitx 1996. En foren jurats, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manilla i Pere Mulet Cerdà.

Al·luvió fatal o quan la natura es desferma colèricament

DEVIA FER BEN BÉ DEU anys que no havia posat el peu al poble dels seus ancestres i el Prudenci Haizea va decidir que aquella mateixa Setmana Santa ho faria, sempre que la dona —la Pia Tous— no s’hi oposés i els dies de vacances de tots dos coincidissin; un fet extraordinàriament complicat que depenia d’una gran diversitat de factors: antropològics, laborals i astrològics de vegades. Aquell miraculós mes d’abril s’havien confabulat els astres a favor seu i el matrimoni podria —oh, miracle!— gaudir plegat del merescut repòs que un tèrbol destí els negava any rere any —així ho creien.

Fins que no va arribar l’anhelat dia de la marxa van omplir la rutina diària d’una infantil, i alhora excitant, il·lusió, tot desenterrant records rurals de joventut que la ciutat, els anys i la feina havien lapidat. A la nit rememoraven la calidesa dels primers petons, la divina eufòria que proporcionava el vi i la intensa tumefacció a les mans que produïen els partits de pilota a mà. També evocaven la ferum familiar de les bonyigues sàviament elaborades per grassonetes vaques, o moltes altres percepcions del passat que els inflaven el cor i el desig, i els incrementaven les ganes de marxar cap al paradís.

El seu edèn no era altre que un llogaret senzill, ubicat a l’exuberant província de *Naborra* i plàcidament adormit al bell mig dels *Pitimeus*. Un indret que no es destacava pas per exhibir cap joia arquitectònica,

tret d'un frontó cobert molt freqüentat pel jovent aborigen de manera ben especial quan el sol s'ha post. Val a dir que l'entorn assilvestrat supplia amb escreix qualsevol carència urbanística que s'hi pogués objectar: embellien l'indret un petit estany, que feia les funcions de piscina municipal, i una elegant fageda.

A la fi va arribar el dia de la sortida de la mà d'un matí ben càlid: les vacances s'iniciaven i ja res no els podria aturar fins al cor de les muntanyes. I així, radiants d'alegria, van emprendre el viatge tot cantant i xiulant els seus càntics predilectes, ja que el vehicle no disposava de radiocasset —un luxe inimaginable malgrat les llargues hores d'esclavitud laboral que patia la parella.

Després d'uns centenars de quilòmetres a través d'endimoniades carreteres, el matrimoni va arribar sa i estalvi als afores de Ventorrillo de Abajo, que així és com s'anomenava el poblat. El Prudenci va aturar el cotxe un xic abans per tal d'observar el poble com si fos una postal; res no li mancava, ni tampoc res no li sobrava: es mantenia tal com el recordava, primitiu. Es van somriure candorosament l'un a l'altre, i tot seguit es van fer un tendre petonet: el bucolisme dels Pitimeus els envaïa el cor. Lluny quedava la ciutat, en l'espai i el pensament.

I en ple rampell bucòlic, la parella es va trobar davant del basem-ancestral, on ja l'esperaven amb candeletes els darrers membres de la família que encara habitaven el poble —herois numantins de mena: una parentela extremament rústega formada per la tia Angustias, l'avi Máximo i el cosí Jeremías. El retaule era completat per una minúscula gosseta petanera i un mastí gegantí, units sentimentalment per un fogós amor; una parella capaç d'intimidar tota sola un batalló de legionaris.

Al final es trobaven de vacances enmig d'una gent indòmita, un pèl feréstega, però d'una gran cordialitat. L'Angustias era una dona d'edat indefinida, amb la mirada trista i sense massa dents, que havia passat la vida tenint cura de l'avi Máximo, un vell matusalènic i robust, llarg com un Sant Pau, i del Jeremías, cosí llunyà del Prudenci d'una lletgesa excrementícia i, per suposat, solter. La Pia, només de veure'ls, es congratulà internament que el seu home no hagués heretat un material genètic tan infinitament grotesc.

Al·luvió fatal o quan la natura es desferma colèricament

Havent fet les salutacions de rigor, els van oferir la que seria la seva habitació els propers cinc dies: una estança àmplia i prou polida, encara que amb un cert flaire agropecuari (premonició de futures fortors). Allí van desar l'equipatge i es van rentar una mica. Acte seguit van baixar al menjador, on ja eren els dos homes asseguts a taula i agafats al got de vi, tot esperant la pitança.

La tia Angustias preparava alguna menja deliciosa per celebrar el retorn del nebot pròdig. Les sublimes emanacions van despertar la fam del matrimoni, atraient-lo magnèticament cap a la cuina.

—Tia, ¿Qué se cuece en la marmita que casi el habla nos quita?

—Pues, ¿qué ha de ser? Lo que solemos comer —va contestar-li l'Angustias.

—¿No seran quizás mongetes? —va inquirir la Pia.

—I és clar, són fesols! —li va respondre il·luminat el Prudenci, mentre ficava el nas dins del perol fumejant.

—¿Así llamais en *Badaluña* a las alubias pintas? —va afegir la tia, estranyada.

—Sí, tía; también se llaman judias, aunque han perdido el color.

—¿Y no adivináis otro olor? —va continuar la mestressa.

—!Y tanto!, huele a asado de cordero —va contestar-li la Pia amb seguretat.

—Nada... No es cordero, ni mero. Es asado de cabrito.

—¡Mano de santo! Sólo de olerlo levito —va dir el nebot amb un somriure angelical.

—A la mesa pareja... —va concloure l'Angustias.

S'entaularen amb una gana canina. L'avi començà a omplir els gots fins a dalt, mentre en Jeremías tallava gruixudes llesques de pa de pagès a tort i a dret, i la tia posava l'immens perol sobre la taula. Tot seguit va servir els fesols amb diligència. La Pia s'adonà esfereïda que la mida de les mongetes era més aviat monstruosa i que el volum de guisat que cabia als plats era desmesurat, per la qual cosa, quan l'anaven a servir, demanà amb un filet de veu que li reduïssin la ració a una simple degustació. La pobra hauria tingut prou amb vuit fesols, però no volia pas ser descortesa amb una família tan amable i va acceptar amb resignació el mig plat que li serviren.

Al moment van començar a endrapar a una velocitat vertiginosa. La jove senyora Tous observava el Prudenci menjar: cullerada amunt, cullerada avall. Les llesques de pa volaven, tot i la mida enorme. «Guaita'l com endrapa, sembla talment afamat» —va pensar per dins amb certa recança. En tastar el seu plat, s'adonà que les mongetes eren tendres i delicioses de debò, i decidí d'assaborir-les a fons mastegant cada cullerada amb fruïció, per així evitar qualsevol mena d'incident digestiu poc agradable. Se sentia a la glòria, i per uns instants oblidà el Prudenci.

Quan se'n va voler adonar, l'avi reclamava amb insistència un segon plat secundat pels altres dos homes. La tia Angustias va servir amb generositat una segona tanda, i no es va quedar pas curta en omplir el seu plat. La doneta, educadament però amb fermesa, no va acceptar l'ofertament ja que pretenia gaudir del rostit en plenes condicions físiques i no pas embotida de llegums. Amb una incredulitat creixent davant l'apoteosi alimentària que s'oferia descarnadament als seus ulls, va saber esperar el cabrit. En aquest cas, el segon plat va ser de mesura un xic més humana i va superar les expectatives gastronòmiques de tots dos convidats. Calia reconèixer que les matèries primeres eren d'una qualitat immillorable, però tot i això la cuinera hi tenia la mà trencada.

Prengueren cafè en abundància i, acte seguit, el cosí de rostre difícil els oferí un bon got de patxaran, espès i fragant que ell mateix havia fet. Agraïren de nou la cortesia amb la secreta esperança que aquell beuratge els ajudaria a metabolitzar el menjar. La Pia se sentí renéixer internament; ben al contrari, al Prudenci se li posà el de dalt a baix. El seu cos maltractat, no tant pel viatge com pel pantagruèlic dinar de benvinguda, demanava a crits una migdiada i així li va fer entendre a la dona amb cops sota la taula. Van lloar amb molta educació les excel·lències de l'àpat, del contundent vi i del curatiu patxaran, per retirar-se de pressa a la seva cambra.

—Et trobes bé, Prudenci? Estàs molt pàllid.

—No és res, dona. Potser he menjat massa, però amb una bona dormida em posaré a to. Ah, i quan em desperti; preparat...

Tots dos s'adormiren aviat; ella, amb la il·lusió de la rebotcada promesa pel marit; ell, amb un mal cos important. Amb tot, just abans d'aclucar els ulls, va recordar el fragment d'un antic text mèdic que deia: «...quan

lo menjar és cuit en lo ventre, lo que és roí va fora, lo que és bo se guarda». Això el consolà una mica i l'ajudà a adormir-se.

Al cap d'unes dues hores el matrimoni va despertar i, encara que estava força recuperat, l'home no es trobava en condicions prou òptimes com per dur a bon port una exhibició gimnàstica de maluc. La dona no va insistir, no fos cas que hagués de suportar una lumbàlgia afegida a la indigestió. Van decidir visitar el poble i així ho van fer al llarg de la tarda; fins i tot van apropar-se a l'estany, on un nombrós grup de joves tenia el valor de banyar-se.

Quan començava a enfosquir van tornar cap a la casa, van enraonar una estona amb el Máximo i l'Angustias i, aix que va arribar el cosí, que havia passat tota la tarda al bar —a jutjar pels vapors que desprenia—, s'entaularen novament. Davant la mirada d'horror de la Pia, la tia va situar l'insondable perol de fesols damunt les estovalles.

—Ahora para cenar unas pocas alubias; que estarn bien sabrosas... — Disculpe Agustias —object la dona esglaiada—, con un poca de jamón o una tortillita yo ya hago; de *verdat*.

L'objecco feu efecte: en pocs minuts li prepar una excelsa truita d'all tendres.

Però el Prudenci, ja recuperat de l'esvaniment del migdia —si més no, aix semblava—, es va despatxar ben a gust un nou plat de mongetes i abundant embotit.

Després de sopar, els convidats van intentar petar la xerrada de rigor sense reeixir, ja que el quadre familiar de sobretaula era profundament antiesttic, gairebé esfereidor. La tia, en aquell moment sense la dentadura postissa, xarrupava sorollosament el pa dur —desfet— que havia afegit dins del caf amb llet, i no estava precisament per a converses. En Jeremías oferia una fesomia ms neandertal que mai, segurament a causa del vi que havia ingerit, i mostrava una loquacitat més aviat minvada, com el seu intelecte. L'epileg el posava en Máximo: el bon home s'endormisc ben aviat a la poltrona amb un somrs beatfic. De sobte, sense cap mena de reserva ni d'escrúpol, començà a deixar anar sonores ventositats que despertaren la immediata hilaritat de la família. Tal fet va trasbalsar del tot la pobra Pia, la qual va agafar el seu home pel braç —amb força— per tal d'endur-se'l a l'habitacio.

En obrir la porta i sentir la intensa fortor ramadera que s'havia acumulat al llarg del dia la Pia se sentí defallir. Sense respirar, va obrir els finestrals i s'adreçà cap al bany com un llamp. Mentre era dins, el Prudenci els va tornar a tancar, ja que la fresca ventolina nocturna el refredava. Va començar ràpidament a posar-se «l'esquijama» de colors llampanants que tant excitava la seva dona. Just quan s'ajupia per passar un peu pel camal, un intensíssim espasme intestinal el va fer caure sobre el llit; instantàniament recordà la mala cara que havia posat la Pia en sentir les flatulències del vell i procurà dominar-se les seves. En aquell precís moment li vingué al cap un antic adagi popular i, tot capgirant-lo, es digué: «més val tornar-se groc de ràbia —intestina— que vermell de vergonya». Precisament, d'aquest color tenia el rostre quan s'allità.

La dona seguia a dins del lavabo, refent-se de l'espectacle anterior i desfent-se del que era roí per al seu cos —com solia repetir el seu cònjuge quan estava graciós—; això li recordà el que acostumava a dir el seu avi —en pau descansi—: «menja bé, caga fort i riu-te de la mort». L'ocurrència li produí un cert grau de jocositat. Per uns moments s'havia deixat endur i havia oblidat el decor que la caracteritzava des de joventeta. La sensació no estava gens malament: potser els aires muntanyencs al final li anirien bé. De molt més bon humor, es va dutxar per relaxar-se i per oferir-se impolluta en holocaust sexual.

Només sortir del bany, va sentir uns forts roncs; s'apropà al llit i guaità amb certa pena l'ésser de color marmori que hi dormia. Semblava evident, aquella nit tampoc no hi hauria gimnàstica: a veure demà... —va pensar innocentment sense intuir que tot plegat era el preludi de fets dantescos que haurien de variar les seves vides per sempre.

Arribà el matí i es llevaren amb l'ànim renovat. La tia Angustias ja estava desperta i els va oferir l'esmorzar. El Prudenci prengué un gran bol de cafè amb llet i magdalenes en abundància; la Pia només va acceptar un cafè. Van decidir passar el dia fora, i així ho van fer saber a la mestressa.

En sortir de la casa, van veure els dos gossos ajaguts amb l'aire indolent que els caracteritzava. De sobte escoltaren un pet escandalós i rotund. El matrimoni es mirà sorprès:

—Prudenci!

Al·luvió fatal o quan la natura es desferma colèricament

—Dona, no he estat pas jo. Què més voldria...

Llavors fixaren la vista sobre els animalons: el mastí dormisquejava, mentre la gosseta els observava amb mirada impertèrrita i remenant la cua amb força. El Prudenci es preguntà si ho feia per alegria o per escapar la boira.

—Fill meu: entre l'avi i la gossa, em tenen crucificada...

—No t'amoïnis dona: aquest és l'encant del món rural. Mira, avui visitarem els meus amics d'infantesa i ens ho passarem bé.

Van fer carní fins al bar del poble i allà van trobar els amics. Se saludaren enèrgicament, ja que havien passat molts anys des del darrer cop que es van veure. La Pia s'adonà que tots tenien una fesomia abrupta, intensament barroca: excés de celles, de nas, d'orelles... Semblava que el Suprem Faedor els hagués esclafat un plat de lleties a la cara, o que els hagués creat en un *dies irae*. Els homes s'esforçaren per ser simpàtics, i quan va arribar l'hora de dinar van voler convidar-los. El Matías —l'amo del local— havia cuinat una sorpresa per a tots ells. S'assegueren a taula produint un guirigall ensordidor.

El cuiner, ajudat per un altre individu, va posar sobre la taula una olla de dimensions considerables. La dona es va moure a la cadira, intranquil·la.

—Os he preparada unas alubias de rechupete.

—Bravo, Bravo! —cridaren com possessos tots plegats, menys la Pia, és clar.

—Con su choricito..., su morcillita..., y además he añadido una col, para variar. Hacía bien bien dos kilos —va afegir il·lusionat el Matías. Llorareis de plaer...

I mai millor dit una sola llàgrima va lliscar per la galta de l'única dama d'aquest grup pintoresc, mentre mirava el marit estimat amb esgarrifances. Ell estava exultant, envoltat pels seus companys, i no parava esment en el perill que li representava un àpat contundent com aquell. No s'adonava que els seus amics duïen a terme un treball viril i esforçat que els facilitava la digestió de qualsevol tipus de matèria flatosa; una activitat intensa que els permetia cremar els excessos calòrics de l'organisme.

Se serviren els plats amb generositat, sobretot els dels convidats. Però potser valdria més no recordar la resta del dinar, atès que ja entrava dins del camp de la metafísica més ignota, o potser de la parapsicologia.

En aquella ocasió, el Prudenci va ser imprudent i temerari, i es va afartar com un lladre. La seva dona va saber regular-se serenament. Resultat: el pobre se sentia morir altra vegada. Amb ulls de vedell reclamà el suport de la seva estimada.

—Si ja t'ho deia jo! —l'increpava la muller. Però ell no obria boca; no podia dir fava.

Van tornar al baserri a mitja tarda. Ell va pujar directament a l'habitació, semblava talment un mort vivent, però la Pia s'adreçà cap a la cuina amb la mirada perduda i el rostre deformat, gairebé malèfic. Va demanar a la tia Angustias el consentiment per preparar el sopar d'aquella nit: estava del tot decidida a fer pagar al Prudenci un preu ben alt pel seu eixelebrament i per la seva falta de consideració conjugal. El despit i la manca de gimnàstica l'havien enfollida i li havien enterbolit l'enteniment.

Es va disposar a cuinar uns cigrons amb ceba i un parell d'ous ferrats —de dimensions ciclòpies— amb patates fregides: la seva venjança demanava fècula, molta fècula.

Mentrestant, el Prudenci s'adonà que tenia el ventre infamadíssim, com si s'hagués empassat un meló. Un dolor punyent el començà a martiritzar: patia una mena de còlic i, a més, des que havia sortit de casa no havia visitat la comuna. Aquell era el moment propici, i així ho va fer: per més que s'esforçava no aconseguia res, només incrementava el patiment intern. Amb els ulls plorosos per l'infructuós esforç, va intentar dormir; alhora que emetia gemecs agònics. Abans d'agafar el son va recordar, horroritzat, una tragèdia que havia viscut quan va fer el servei militar al nord d'Àfrica: en Said, un musulmà que treballava laboriosament a la taverna del poble, va perdre la vida en dramàtiques circumstàncies una setmana després d'haver engolit una ingent quantitat de figues de moro. Les llavors d'aquest fruit li van obstruir les canonades de tal forma que el pobre home no ho va poder explicar. Un record tan luctuós el va atemorir profundament «potser les mongetes se m'han cimentat al budell...» Neguitós, va adormir-se finalment.

No va tenir una migdiada relaxada: el subconscient el bombardejava amb terribles malsons: erupcions volcàniques, explosions de gas interestel·lar, bombes termonuclears i altres detonacions. Va despertar mi-

llor del que es pensava, ja que la descàrrega onírica havia fet el seu efecte reparador. Va anar al bany, no va expulsar res, i baixà al menjador, on va trobar la família en ple. La Pia, estranyament somrient, el petonejà.

—Com te trobes, Sandokan? Millor, oi?

—Doncs sí, sembla que sí... —respongué tímidament el Prudenci.

—Llavors t'agradarà saber que avui he preparat jo el sopar...

—És fantàstic —afegí, tot cruixint de dents.

El Jeremías, l'avi i l'Angustias ja tenien gana, per la qual cosa s'en-
taularen aviat. El cosí es mostrà complagut en veure el perol ple a vessar
d'uns cigrons d'espectaculars dimensions, i demanà a la Pia que li servís
un bon plat. Ella així ho va fer; va servir, acte seguit, un plat fins a dalt
per al seu estimat marit i uns més minvats per a l'avi i l'Angustias.

—Que vagi de gust, bufó.

El Prudenci va notar una certa ironia en el to de veu, però no li va
donar massa importància fins que va tastar la primera cullerada; els ci-
grons eren massa durs: eren cigrons megalítics! Ara la Pia oferia un som-
rís assassí triomfant. El Máximo i el cosí, gràcies al seu paladar primitiu,
van menjar feliçment; la tia va trigar una mica més perquè la dentadura
li anava amunt i avall; el Prudenci va patir molt, sobretot amb el segon
plat, però s'ho va acabar tot amb dignitat.

Aquella nit tampoc no hi hagué ressopó. El matrimoni va sortir dis-
parat cap a la seva cambra sense creuar paraula. La Pia es va posar la ca-
misa de dormir rutinàriament i va entrar al llit; el Prudenci li va co-
mentar la urgent necessitat que tenia d'evacuar els gasos que tant el
torturaven. Ella, indignada, li va respondre allò que acostumava a dir la
seva àvia: «ni pets de col, ni casar-me amb qui no em vol!»

El pobre home va adonar-se de la crisi conjugal que havia desfermat
i amb la millor voluntat es va llençar sobre la dona, per fer una mica de
gimnàstica. Un moviment tan brusc, en el seu estat, va desencadenar el
terrabastall flatós. Unes petites flatulències van ser el preludi i, tot se-
guit, es produí el gegantí colofó: una tremenda ventositat que va obrir
els finestrals de bat a bat. La Pia va rebre el terrible impacte de ben a
prop, va perdre els sentits de cop i va restar submergida en un profund
i fosc son fins al matí. Tota una munió de petits insectes —mosques,
mosquits, i d'altres— van caure fulminats al terra de l'habitació a causa

de l'ona expansiva. A l'exterior, dos rat-penats que volaven davant la casa i un nombre indeterminat de pardals que hi dormien, van morir instantàniament víctimes de la deflagració. La resta de la família ni se'n va as-sabentar; això sí, l'avi Máximo es mostraria preocupat al mati següent en contemplar els animalons exnimes just a sota de la finestra.

Ja ben entrat el dia, la Pia Tous es va despertar amb una estranya sensació de ressaca i una punyent rinlgia. El Prudenci Haizea es llev molt esps, sense massa consciència dels horribles successos que havia desfermat la nit pretèrita. En principi es trobava relativament bé, però de seguida s'adonà que el seu volum abdominal seguia igual, si no ms inflammat que el dia anterior: semblava que hagués ingerit una síndria tota sencera. El bon home pensava que patia una forta dispèpsia i no era conscient de la crua realitat: el seu cos, a força d'assimilar aliments intensament flatosos, havia mudat de tal manera que l'aparell digestiu va acabar transformat en un formidable mecanisme productor de gas, capaç de sublimar tots els nutrients sense deixar cap mena de residu. Ningú no pot saber si la transfiguració va ser fruit de l'habitual incompetència divina o va estar produïda per algun irònic caprici genètic.

En aquest estat, la parella va decidir anar fins al bonic estany per fer un bany que els recompongus; abans va efectuar la tradicional visita a l'excusat —que va resultar infructuosa altra vegada.

El matí era molt assolellat i feia calor, per la qual cosa al petit llac hi havia gent alguns nens, les seves mares i sobretot molt jovent. Tots dos cònjuges s'atansaren a la riba després de posar-se el vestit de bany. El Prudenci, intentant amagar panxa, va enfilem-se dalt d'una roca ben alta per llençar-se espectacularment a l'aigua. Tenia la llacuna als seus peus i se sentia millor, tonificat per l'aire pur. En aquell moment només pretenia reafirmar la seva virilitat —lleugerament malmesa aquelles vacances— davant de la Pia.

—Compte que encara prendrs mal! No siguis ruc.

—No passa res! Tu observa el genuí salt de l'ngel —replic ell amb orgull masculí.

Es llençà de cap a l'aigua amb un estil força matusser, i pic de panxa amb les extremitats esteses, eixarrancat. No hi hagué temps per a res més: la collisi i la intensa fredor de l'aigua van reactivar els seus mecanismes

interns, i van produir una espantosa detonació submarina —efecte Mururoa. Els nens ploraven i les mares cridaven histèricament; algunes joves banyistes havien perdut la part superior del bikini, d'altres els anells, els rellotges i les ulleres.

En pocs segons l'ambient dolç i bucòlic s'havia malmès i la situació s'havia tornat esgarrifosa. El Prudenci, sorprès i tremolós, s'adonà que l'aigua que instants abans era immaculada i diàfana havia canviat notablement: un continu pessigolleig a les cames i l'observació acurada del líquid element en què es trobava immers, li van permetre constatar la presència d'infinitat de fines bombolletes d'aire. Mig marejat va cridar la seva muller perquè se li atansés, però la dona no estava per orgues: plorava desconsoladament i es tapava els pits despullats. Ella sabia perfectament el que havia succeït, però la resta de gent fugia cap al poble atemorida i cridant, amb la certesa que havien patit alguna mena d'atac turbo-nuclear, islàmic o potser francès.

Així que la Pia es va refer, es posà una samarreta i s'atreví a mirar l'estany que bombollejava com si hi haguessin llençat una gegantina aspirina efervescent, o fins i tot dues. Llavors va advertir que el seu marit surava sobre l'aigua sense coneixement.

Penedida dels seus actes va saltar a dins amb els ulls fets una font i el va treure fora. El va abraçar maternalment, somiquejant, i alhora fent-li sinceres promeses de curació i d'amor etern. En aquell precís moment va arribar en Jeremías, alertat com la resta del poble pels fets de l'estany —aquest és el nom amb què van passar a la posteritat—; immediatament, es va carregar sobre els lloms el seu cosí, inconscient, i se l'endugué al baserri.

Ventorrillo de Abajo també estava en plena efervescència. L'alcalde de seguida informà el governador civil i avisà els serveis mèdics d'urgència, tot i que passat l'ensurt els afectats no semblaven presentar cap tipus de lesió dèrmica, eventració, problema respiratori o mutilació. Mentrestant Prudenci —el gasós— començava a recobrar els sentits amb l'escalfor del llit. Encara presentava un ventre molt voluminós.

—Pia! —digué amb un fil de veu—, què he fet? He mort alguna criatura?

—Aquàtica potser sí, però no pas humana. Estigues tranquil. No et forcis —va contestar angoixada.

—És curiós, sabies que el famós gegant Pantagruel va crear milers d'homenets d'un sol pet? Jo en canvi només he sembrat pànic i destrucció —se sentia deprimat i culpable, sense saber que a la llarga tot plegat seria molt i molt positiu per al poble.

La tia Angustias i la mateixa Pia van creure que calia fer alguna cosa, que calia recórrer als remeis més espectaculars de la saviesa popular. En primer lloc, van fer bullir aigua i la posaren dins d'una ampolla i, tot seguit, l'aplicaren sobre l'abdomen de l'indisposat Prudenci. No va ser fàcil, ja que en aquell moment el tenia molt més inflat. L'home se sentia com un condemnat mentre les dues dones li passaven l'ampolla candent des del pit fins al baix ventre; patia uns recargolaments estomacals insuportables que no van minvar ni amb els potents massatges que li van perpetrar a continuació. Aquesta primera temptativa va fracassar: els seus malmesos esfínters no reaccionaven a tan elevada temperatura. Havien de prendre mesures més dràstiques i van preparar una infusió de matafaluga. A mig bull, van reconsiderar la decisió: calia afegir-hi nous productes. Hi van posar fonoll i comi amb profusió, però al darrer moment la Pia va decidir arriscar-se del tot reforçant la poció amb cinc comprimits d'Aero-Red-sedante. El resultat no va ser altre que un potentíssim carminatiu; un terrible desembussador intestinal.

El malaurat Prudenci es prengué el beuratge amb devoció mariana —perquè creia fermament en la seva recuperació—, mentre es prometia a si mateix no ingerir mai més cap aliment flatulent, ni cap beguda carbònica, si aconseguia recuperar-se d'aquell mal tràngol.

Un líquid laxant com aquell, d'ús gairebé veterinari, hauria fet efecte a un bou, fins i tot a l'avi Máximo, però a ell només li produí uns audibles espasmes viscerals. Malgrat les atencions femenines no aconseguia expellir res de res.

El seu rostre prenia una tonalitat cendrosa que no presagiava res de bo. Tota la família l'envoltava i es planyia; els dos gossos udolaven també vora el llit. Com ja era habitual, la gosseta els obsequià amb una sonora ventositat que ofengué tots els presents exceptuant el Prudenci, que va tornar-li un somriure comprensiu, agraït perquè sabia perfectament que no era un pet irònic; ben al contrari era un senyal de res-

Al·luvió fatal o quan la natura es desferma colèricament

pecte i de solidaritat, un esforç comunicatiu per part de l'animal, quan ja no valien els mots. Fou llavors quan s'adonà com era d'alarmant la seva situació.

Aquell home jove, alegre i jovial de feia pocs dies, desitjós de retornar al camp —als orígens— i d'oblidar la rutina, s'havia transmutat en un llastimós eccehomo.

Finalment, van avisar un dels metges que voltaven pel poble, ja que la cosa semblava definitivament greu. El Prudenci no volia ènemes, ni recoscòpies, però el metge instintivament el volia guarir i, per tant, intentà furgar allò que superava la seva ciència. El pacient va perdre la paciència, i per desfer-se d'aquella nosa, amb un titànic esforç va aconseguir regular un petit flat que va disparar —immisericòrdement— contra la cara del facultatiu. L'home es va desplomar: tot seguit, el cosí de rostre abrupte l'arrossegà a l'exterior i el llençà com un sac de patates contra el dur paviment. L'abúlic mastí s'alleujà, a petició de la seva minúscula consort, sobre el facultatiu lipotimitzat.

El sol ja es trobava al zenit i el poble s'havia asserenat una mica amb l'arribada de tècnics del Ministerio de Sanidad i del Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Els comptadors Geiger i els cromatògrafs de gasos, provetes i buretes, reactius i catalitzadors treien fum aquell migdia a les mans dels hiperactius científics. Perits, investigadors, pageses, nens, tots alhora, creaven una graciosa coreografia al ritme dels esquellots de les vaques i les cabres que també deambulaven pels carrers del poble.

De bon començament va quedar molt clar que no hi havia cap rastre de radioactivitat, amb la qual cosa la hipòtesi d'un fenomen geoquímic va prendre força. La bona nova va tranquil·litzar la gent definitivament, però no a tota: la família Haizea seguia preocupada. La Pia s'adonà que només els quedava una sortida, la d'informar les autoritats sanitàries de tota la veritat. Amb gran determinació, sortí del baserri i s'acostà a l'estany, on va veure un geòleg i una microbiòloga que preniën mostres. Per la seva joventut li van inspirar confiança, per la qual cosa va sincerar-se amb ells: pas per pas, els va narrar el problema del Prudenci i, en darrer terme, va explicar l'origen orgànic de la suposada emanació del fons del llac. Per suposat, tots dos s'ho van prendre amb gran jocositat, però

la vehemència en la narració i les posteriors llàgrimes de la senyora Tous van despertar un cert desfici en els joves científics: si les proves i mesures realitzades fins llavors no donaven respostes potser caldria verificar noves possibilitats...

En breus minuts la Pia i la biòloga van arribar a la casa. El galè era assegut al mig del pas, però no va poder articular cap missatge coherent. Van pujar a l'habitació, i només obrir la porta una fortor reconcentrada els va colpejar els narius: allò va reforçar el convenciment de la investigadora. La Pia va explicar al seu marit, a cau d'orella, la urgent necessitat de prendre-li una insignificant mostra de gas; ell va assentir amb el cap. Amb un senzill globus, uns guants ignífugs i un gran perill per la seva integritat física, la jove biòloga aconseguí el que volia. Seguidament, va marxar per analitzar el gas. Després de confrontar els resultats amb l'aigua de l'estany va saltar de joia: calia fer saber a la resta de col·legues l'origen de l'emanació. El comitè d'emergència va haver de reconèixer, tot i la incredulitat inicial, la paternitat del tal Prudencio. El proper pas va correspondre als tècnics de l'insigne Laboratori del Doctor Olivio Rodés —factòtum de l'analítica d'aigües naturals—, els quals, amb la diligència habitual, portaren a terme una exhaustiva anàlisi de l'aigua. La composició química (en mg/litre) va demostrar la immillorable potabilitat del líquid, i també les grans excel·lències mineromedicinales que atresorava. Aigua i gas, futur motor econòmic de Ventorrillo de Abajo. La bona nova va travessar tots els conductes auditius del poble a la velocitat de la llum.

El mateix alcalde, seguit per la població i els àvids membres de la comunitat científica, van fer saber a la família Haizea la notícia. L'alcalde a més els informà que el ple municipal d'urgència havia decidit lliurar la clau d'or del poble i el títol de fill predilecte al Prudenci —com a insigne naborrès, de bona casta (tot i que l'interfecte se sentia badalà), però en Jeremías impedí l'accés de la turba a la cambra del fumut heroi, vist el seu estat deplorable.

La Pia es tancà a l'habitació amb el seu estimat per tal de comunicar-li el prodigi mineromedicinal que havia desfermat amb la seva incontinença gastronòmica. El Prudenci en escoltar-ho se sentí passar de mans de Lucífer a mans de l'arcàngel Gabriel; se sabia ja amb un peu a la tomba però era feliç. En tal estat de beatitud, va declarar amor etern a la Pia i li

Al·luvió fatal o quan la natura es desferma colèricament

va implorar uns darrers desitjos —que només ell entenia: que ella li cuinés un bon perol de fesols i que l'inhumessin al costat de l'estany. I així es va fer, ningú no gosà negar-li. Amb les darreres energies, ingerí el deliciós contingut de l'olla i, tot seguit, va fer un amorós —i estentori— petó als llavis de la Pia, humits per dolces llàgrimes. Fou el seu darrer acte en aquest món: tancà els ulls, i amb el rostre serè —i una mica verdós— expirà, amb el gust de les mongetes encara a la boca.

Una tristor infinita va envair el poble: Prudenci, el benefactor gasós —l'home de l'apetit mític— els havia deixat per sempre més. Un prohom del seu calibre es mereixia unes honres fúnebres ben solemnes, així que tothom va posar fila l'agulla. A causa de la mida i de l'aparatositat de la caixa, els enterradors van suar de valent quan cavaren la fossa al matí següent; van acabar amb les mans nafrades i ensangonades, tot i les durícies que ja hi tenien: el patiment els honorava.

La jovenalla va collir les millors i més belles flors de la vall per guarnir l'església; els picapedrers més reputats van cisellar amb la destresa de Fídies una làpida majestuosa; i la tia Angustias es va encarregar d'empolainar el finat amb maquillatge, coloret i una pinta, ja que la vídua no estava en condicions de fer d'esteticienne. La vella fins i tot va ruixar el cos insepult amb un potent ambientador d'olor de roses, per evitar effluvis malsans abans no fos enterrat.

L'alcalde, els edils i la resta de forces vives del poble van fer saber a la Pia, aquella mateixa nit, la intenció que tenien de batejar l'estany amb el nom de Laguna de Prudencio; i no només això, també la feren participar d'una gran notícia: projectaven construir una planta embotelladora de begudes carbòniques, dedicada principalment a la producció d'aigua mineromedicinal amb gas, i ella seria la directora-gerent. Fins i tot, ja tenien nom per al producte: Agua de Haizea. Una aigua saludable a través de la qual el Prudenci esdevindria immortal —gràcies als llegums: cada glop d'aquell nèctar miraculós que begué una humanitat turmentada i dispèptica contindria una miqueta d'ell. Amb llàgrimes als ulls i amb un somris forçat, la dona els va agrair la deferència. Tota la nit va restar a soles amb el difunt perquè per dins sentia una culpabilitat punyent: curiosament, una intensa olor de rosa la tingué desconcertada, però al capdavant l'atribuïa la santedat del seu malaurat marit.

El dia següent es va fer el funeral. El carro mortuori anava tirat per dues formoses vaques lleteres —que anaven deixant sons regalets pel camí a causa del gran esforç— i flanquejat pel mastí i la gosseta. Darrera, en pomposa comitiva, seguia tot el poble amb la Pia, i la família, al capdavant.

Tothom s'impressionà molt amb el volum del taüt: els bòvids havien patit de valent per arribar fins a la riba de l'estany. Llavors calgueren vint homes dels més robustos per baixar-lo del carro. Finalment, amb una fermesa sobrehumana, els enterraments van introduir el fèretre dins del forat abissal. La Pia va perdre els sentits en aquell moment; els gossos ja no udolaven, només observaven esmaperduts i llançaven una darrera flatulència, com a respectuosa salva d'honor.

En retornar el Prudenci a la terra, Ventorrillo de Abajo en ple va plantar una llavor —de fesol— que en un futur immediat germinaria amb exuberància i els reportaria, ben segur, riquesa i salut a tots.

Quan tothom havia retornat a casa, un violent moviment sísmic va sacsejar els Pitimeus aquest terratrèmol va ser la pòstuma aportació gasosa del Prudenci a la humanitat. Una descomunal injecció carbònica al subsòl de l'estany que asseguraria, per sempre més, el benestar econòmic del poble i, sobretot, de la seva estimada.

Barcelona, tardor de 1995

